

Шевченко Ірина Вікторівна

*кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*

Трофименко Д.А.

*здобувач першого рівня вищої освіти,
Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського*

МЕТОДИКА CLIL У ЗЗСО: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) є одним із сучасних підходів до вивчення іноземних мов, що активно досліджується у європейських та українських освітніх системах. CLIL дозволяє поєднувати вивчення предметного матеріалу з навчанням мови, що забезпечує більш ефективне засвоєння знань. CLIL орієнтований на подвійне завдання: навчання змісту предмету та оволодіння мовою. Основні моделі CLIL включають тематичну інструкцію, захищену інструкцію та додаткову інструкцію [1, с. 113–118].

Такий підхід сприяє розвитку когнітивних навичок, міжкультурної компетенції та підвищенню мотивації учнів [2, с. 543–562].

Впровадження CLIL у середній школі в Україні має свої особливості та виклики. Основними перевагами є інтеграція знань, розвиток навичок критичного мислення та розширення кругозору учнів.

Одним із головних викликів є недостатнє методичне забезпечення та відсутність навчальних ресурсів, що відповідають цій методиці [3]. Для ефективного впровадження CLIL необхідно використовувати мультимодальний підхід, включаючи тексти, відео та аудіо матеріали. Залучення сучасних навчальних підручників із блоками CLIL та Culture допомагає структурувати навчальний процес та підтримує інтеграцію знань [2, с. 543–562].

Проектна діяльність у CLIL-уроках сприяє розвитку комунікативних та письмових навичок учнів. Важливим аспектом впровадження CLIL є підготовка вчителів, які повинні володіти як мовними, так і предметними знаннями [3, с. 162–172].

Професійна підготовка викладачів та кваліфікаційні курси з методики CLIL є необхідними для успішного впровадження цього підходу в освітній процес [1, с. 113–118].

Використання інтерактивних технологій та залучення учнів до активної участі в навчанні підвищує рівень володіння мовою та сприяє кращому засвоєнню матеріалу. CLIL допомагає учням розвивати критичне мислення через активну участь у завданнях, що вимагають аналізу, синтезу та застосування знань [2, с. 543–562].

Інтерактивні платформи допомагають викладачам організовувати активну участь учнів у навчанні, зокрема віртуальне спілкування та дискусії [4, с. 85–88]. Методика сприяє розвитку когнітивних навичок учнів, таких як логічне мислення та систематизація інформації [4, с. 85–88].

Навчання через CLIL забезпечує можливість оцінювати не лише предметні знання, а й рівень володіння мовою, що стимулює різнобічний розвиток [6, с. 134–148].

CLIL вдало поєднується з методами проєктного навчання та використанням автентичних матеріалів, що створює додаткові можливості для вивчення [5, с. 60–66].

Учні розвивають навички іноземної мови у природному контексті, що покращує їхню мовленнєву активність та знижує мовний бар'єр [5, с. 60–66].

Успішне впровадження CLIL вимагає підготовки вчителів, які володіють як мовними, так і предметними знаннями [6, с. 134–148].

Використання CLIL дозволяє економити навчальний час, оскільки учні вивчають мову одночасно із засвоєнням предметних знань. CLIL можна використовувати на різних рівнях освіти і у різних формах, від часткового використання до повного інтегрування у навчальний процес [4, с. 85–88].

Мультиmodalні матеріали дозволяють учням засвоювати інформацію через різні канали сприйняття, що підвищує ефективність навчання [7, с. 489–511].

Дослідження показують, що CLIL позитивно впливає на успішність учнів завдяки систематизації знань та використанню мови у реальних ситуаціях [5, с. 60–66].

Отже, методика CLIL у середній школі створює значні можливості для розвитку учнів, поєднуючи предметне та мовне навчання. Завдяки інтеграції міжкультурного аспекту, розвитку критичного мислення і когнітивних навичок CLIL готує учнів до вирішення практичних задач та забезпечує їм глибше розуміння іноземної мови. Впровадження цієї методики в Україні має свої виклики, проте поступове подолання цих перешкод дозволить використовувати CLIL як потужний інструмент сучасної освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовченко О.М., Гончарова Г.С., Канівець З.М. Методика предметно-мовного інтегрованого навчання (CLIL) у дії. Імідж сучасного педагога, 2022. Вип. 5. С. 113–118.
2. Coyle D. Content and Language Integrated Learning: Towards a Connected Research Agenda for CLIL Pedagogies. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism*, 2007. No 10(5). P. 543–562.
3. Першукова О.О. Теоретичні основи розробки навчальних матеріалів для роботи за технологією CLIL. Педагогіка формування творчої особистості, 2018. Вип. 58–59. С. 162–172.
4. Leleka T. The use of CLIL methodology in the English language teaching. Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, 2022. Вип. 203. С. 85–88.
5. Гора Т.В. Реалізація міжпредметних зв'язків на уроках англійської мови засобами технології CLIL. Педагогічний альманах, 2018. Вип. 37. С. 60–66.
6. Пасічник О., Пасічник О. Технологія CLIL як засіб поглиблення компетентнісної спрямованості змісту навчання іноземних мов: зарубіжний досвід та вітчизняні реалії. Проблеми сучасного підручника, 2023. Вип. 30. С. 134–148.
7. Roquet H., Pérez-Vidal C. Do Productive Skills Improve in Content and Language Integrated Learning Contexts? The Case of Writing. *Applied Linguistics*, 2017. Vol. 38. Issue 4. P. 489–511.